

Vendim nr. 14 datë 25.01.2024

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Fiona Papajorgji,	Kryesuese
Sandër Beci,	Anëtar
Illir Toska,	Anëtar

në datën 25.01.2024 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 4 (O) 2023 të Regjistrimit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: OLSI BORIÇI, përfaqësuar me prokurë të posaçme nga avokat Besnik Kacurri

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-1185, datë 06.07.2023 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, pika 2, 43, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); nenet 27, 50, pika 4 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoi relatorin e çështjes Illir Toska, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi Olsi Boriçi ka qenë në detyrën e drejtuesit të operacioneve në degën e një banke të nivelit të dytë në qytetin e Lezhës. Në janar 2014 banka e nivelit të dytë ka paraqitur kallëzim penal kundër kërkuesit dhe drejtuesit të degës, për veprime të kryera nga kërkuesi dhe mosveprime nga drejtuesi i degës, në lidhje me ndërhyrjen e paligjshme në llogaritë bankare të klientëve, të cilat në finale i kanë shkaktuar bankës pasoja të rënda. Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Lezhë ka filluar procedimin penal për disa vepra penale, duke e akuzuar kërkuesin dhe drejtuesin e degës së bankës për veprat penale “Vjedhja e kryer duke shpërdoruar detyrën” dhe “Falsifikimi kompjuterik”, të parashikuara nga nenet 135 dhe 186/a, paragrafi i dytë, të Kodit Penal (KP). Kërkuesi është akuzuar edhe për veprën penale “Falsifikimi i dokumenteve”, të parashikuar nga neni 186 i KP-së. Ndaj kërkuesit është caktuar masa e sigurimit personal “Arresti në burg”, por ajo nuk është zbatuar, pasi ai është larguar duke iu fshehur drejtësisë. Në përfundim të hetimeve paraprake prokurori e ka dërguar çështjen në gjyq.

2. Gjatë gjykimit të çështjes në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Lezhë, përpara fillimit të shqyrtimit gjyqësor, mbrojtësi me prokurë i kërkuesit ka kërkuar që ndaj tij të procedohet me gjykim të shkurtuar, me pretendimin se çështja mund të zgjidhej në gjendjen që aktet ishin sipas nenit 404 të Kodit të Procedurës Penale (KPP) kohës. Nga ana tjetër, i bashkëpandehuri V.P. ka kërkuar të procedohet me gjykim të zakonshëm. Në këto kushte, mbrojtësi i kërkuesit ka kërkuar edhe ndarjen e çështjes së tij nga ajo e të bashkëpandehurit tjetër sipas nenit 93 të KPP-së së kohës. Kjo e fundit është gjetur e pabazuar nga gjykata, duke vendosur rrëzimin e saj, sikundër po ashtu ajo ka refuzuar edhe kërkesën e kërkuesit për gjykim të shkurtuar, duke vijuar gjykimin me procedurë normale. Në gjykimin e çështjes gjykata ka arritur në një përfundim të ndryshëm nga prokurori, për sa i përket cilësimit juridik të veprës penale dhe me vendimin nr. 309, datë 27.10.2016, ka vendosur deklarin fajtor të kërkuesit për kryerjen e veprës penale “Vjedhja e bankave dhe arkave të kursimit”, të parashikuar nga neni 136, paragrafi i dytë, i KP-së, duke e dënuar atë me 10 vjet burgim. Ajo ka pushuar çështjen penale në ngarkim të kërkuesit, për sa i përket veprave penale “Falsifikimi i dokumenteve”, të parashikuar nga neni 186 i KP-së dhe “Falsifikimi kompjuterik”, të parashikuar nga neni 186/a, paragrafi i dytë, i KP-së. Ndërkohë, i bashkëpandehuri tjetër është deklaruar fajtor dhe dënuar për veprën penale “Shpërdorimi i detyrës”, të parashikuar nga neni 248 i KP-së. Kundër këtij vendimi ka bërë ankim edhe kërkuesi, duke kërkuar prishjen e tij dhe kthimin e çështjes për rigjykim ose ndryshimin e vendimit dhe deklarin e tij fajtor për veprat penale “Shpërdorimi i detyrës”, “Falsifikimi i dokumenteve” dhe “Falsifikimi kompjuterik”.

3. Gjykata e Apelit Shkodër, me vendimin nr. 643, datë 23.11.2017, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 309, datë 27.10.2016 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Lezhë. Ndaj këtij vendimi ka bërë rekurs edhe kërkuesi.

4. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-1185, datë 06.07.2023, ka vendosur mospranimin edhe të rekursit të kërkuesit, për shkak se nuk përmbante shkaqe nga ato të parashikuara nga neni 432 i KPP-së. Ndaj këtij vendimi, në datën 20.10.2023 (sipas shënimit të shërbimit postar), kërkuesi ka paraqitur ankim kushtetues individual në Gjykatën Kushtetuese (*Gjykata*), i cili pasi është plotësuar sipas parashikimeve të nenit 27, pika 5, të ligjit nr. 8577/2000, është dhe regjistruar në datën 17.11.2023.

II

Pretendimet e kërkuesit

5. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i është cenuar *e drejta për proces të rregullt ligjor*, pasi gjykata e shkallës së parë i ka refuzuar padrejtësisht kërkesën për gjykim të shkurtuar, shkelje e cila nuk u riparua nga gjykata e apelit dhe u anashkalua nga Gjykata e Lartë, duke iu mohuar kështu atij padrejtësisht një favor i bërë nga ligji, pikërisht ulja me 1/3-ën e masës së dënimit. Duke i refuzuar kërkesën për gjykim të shkurtuar dhe zbritjen e masës së dënimit, gjykatat kanë vepruar në kundërshtim me praktikën gjyqësore dhe atë kushtetuese. Gjykata e shkallës së parë nuk ka arsyetuar se cila shkronjë e nenit 93 të KPP-së ka përbërë pengesë për refuzimin e kërkesës për gjykim të shkurtuar. Fakti se gjykimi i shkurtuar nuk është kërkuar edhe nga i bashkëpandehuri tjetër në gjykim, nuk përbën shkak për refuzimin e kërkesës për gjykim të shkurtuar, për më tepër kur është vërtetuar në gjykim se vepra penale nuk është kryer në bashkëpunim. Gjykata e apelit është përpjekur të argumentojë qëndrimin e mbajtur nga gjykata e shkallës së parë, ndërkohë që Gjykata e Lartë si gjykatë ligji, megjithëse kishte për detyrë të verifikonte dhe kontrollonte zbatimin e drejtë dhe uniform të ligjit material dhe atij procedural, ka heshtur në lidhje me shkeljen e lejuar të ligjit nga gjykatat më të ulëta.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

6. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike mund të vërë në lëvizje Gjykatën për

gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

7. Në këtë këndvështrim, kërkuesi, si individ, legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të shkronjës “f” të pikës 1 të nenit 131 dhe shkronjës “i” të pikës 1 të nenit 134 të Kushtetutës, pasi është palë në çështjen objekt të ankimit kushtetues individual, për rrjedhojë ka interes të drejtpërdrejtë për vënien në lëvizje të këtij gjykimi.

8. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, Kolegji vëren se kërkuesi i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual, duke ngritur pretendime për procesin gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë, për të cilin nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese përveç ankimit kushtetues individual.

9. Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, mban datën 06.07.2023, ndërsa kërkesa është paraqitur në këtë Gjykatë në datën 20.10.2023, nëpërmjet shërbimit postar, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

10. Për sa i përket legjitimitetit *ratione materiae*, Kolegji konstaton se, në thelb, kërkuesi ka pretenduar se gjykatat padrejtësisht dhe në kundërshtim me praktikën gjyqësore dhe kushtetuese i kanë refuzuar kërkesën për gjykim të shkurtuar, duke i mohuar kështu një favor të dhënë nga ligji, uljen me 1/3-ën e dënimit. Gjithashtu, sipas kërkuetit, gjykata e shkallës së parë dhe gjykata e apelit nuk kanë arsyetuar se cila shkronjë e nenit 93 të KPP-së ka përbërë pengesë për refuzimin e kërkesës për gjykim të shkurtuar, duke mos arsyetuar kështu në lidhje me kërkesën e bërë nga ai për t’u gjykuar me ritin e gjykimit të shkurtuar. Kjo mangësi e këtyre gjykatave nuk është konstatuar as nga Gjykata e Lartë, e cila, në rolin e saj si gjykatë ligji, duhej të verifikonte dhe kontrollonte zbatimin e drejtë dhe uniform të ligjit material dhe atij procedural. Në këtë kuptim, bazuar në nenin 42 të Kushtetutës, sipas të cilit kushdo në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë nga një gjykatë e pavarur dhe e caktuar me ligj, Kolegji çmon se pretendimet e kërkuetit do të trajtohen në këndvështrim të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me parimet e mosdënimit pa ligj dhe të sigurisë juridike. Si të tilla, këto pretendime *prima facie* hyjnë në juridiksionin kushtetues, ndaj do të analizohen në vijim për bazueshmërinë e tyre.

B. Për pretendimin e cenimit të standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor të lidhur me parimet e mosdënimit pa ligj dhe të sigurisë juridike

11. Kërkuesi ka pretenduar se gjykatat padrejtësisht dhe në kundërshtim me praktikën gjyqësore dhe kushtetuese i kanë refuzuar kërkesën për gjykim të shkurtuar, duke i mohuar kështu një favor të dhënë nga ligji, uljen me 1/3-ën e dënimit. Gjithashtu, sipas kërkuesit, gjykata e shkallës së parë dhe gjykata e apelit nuk kanë arsyetuar se cila shkronjë e nenit 93 të KPP-së ka përbërë pengesë për refuzimin e kërkesës për gjykim të shkurtuar, duke mos arsyetuar kështu në lidhje me kërkesën e bërë nga ai për t'u gjykuar me ritin e gjykimit të shkurtuar. Kjo mangësi e këtyre gjykatave nuk është konstatuar as nga Gjykata e Lartë, e cila, në rolin e saj si gjykatë ligji, duhej të verifikonte dhe kontrollonte zbatimin e drejtë dhe uniform të ligjit material dhe atij procedural.

12. Për sa i përket arsytimit të vendimit gjyqësor, Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë, funksioni i të cilit është t'u tregojë palëve se ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet edhe vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimet nr. 21, datë 26.09.2022; nr. 67, datë 10.11.2017 të Gjykatës Kushtetuese*). Zbatimi i këtij parimi është vlerësuar nga Gjykata rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsytimin e tyre. Gjykata ka theksuar, gjithashtu, se ky detyrim ndryshon në varësi të rrethanave të çështjes konkrete dhe natyrës së vendimit, dhe se masa e arsytimit varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimet nr. 21, datë 26.09.2022; nr. 6, datë 16.02.2021; nr. 79, datë 14.12.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Nga ana tjetër, Gjykata ka theksuar se e drejta për të mos u dënuar pa ligj (*nullum crimen nulla poena sine lege*), e garantuar nga neni 29 i Kushtetutës, është një element thelbësor i shtetit të së drejtës. Ky parim duhet të interpretohet dhe zbatohet në mënyrë që të ofrojë garanci efektive kundër ndjekjes, deklarimit fajtor dhe dënimit arbitrar (*shih vendimet nr. 32, datë 30.05.2023; nr. 16, datë 15.06.2009; nr. 14, datë 17.04.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Ashtu sikundër ka pohuar edhe Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut nuk i përket Gjykatës që të shqyrtojë gabime faktike ose juridike që pretendohet se janë bërë nga një juridiksion, me përjashtim të rastit në qoftë se ato mund të kenë cenuar të drejtat dhe liritë

e mbrojtura nga Konventa e vetëm për aq sa mund t'i kenë cenuar ato (*shih Streletz, Kessler e Krenz kundër Gjermanisë [DhM], § 49; Vasiliauskas k. Lituanisë [DhM], § 160*), si edhe në qoftë se vlerësimi që kanë bërë juridiksionet kombëtare është haptazi arbitrar (*shih Kononov kundër Letonisë [DhM], § 189*). Ndonëse Gjykata nuk ka si detyrë që t'u zërë vendin juridiksioneve të brendshme në vlerësimin dhe cilësimin juridik të veprave ose të shprehur rreth përgjegjësisë penale individuale të paditësit (*po aty, § 187; Rohlena kundër Republikës Çeke [DhM], § 51*), funksioni i saj në vështrim të nenit 7 § 1 është të hulumtojë nëse dënimi dhe masa e dënimit që i janë dhënë paditësit mbështeteshin në kohën përkatëse mbi një bazë ligjore. Në veçanti, ajo duhet të sigurohet se rezultati në të cilin kanë dalë juridiksionet e brendshme kompetente ishte në përputhje me nenin 7 të Konventës. Neni 7 do të bëhej pa objekt në qoftë se Gjykatës do t'i jepej një kompetencë kontrolli më pak e gjerë (*po aty, § 52; Kononov kundër Letonisë [DhM], § 198; Vasiliauskas k. Lituanisë [DhM], § 161*). Përveç kësaj, parimi i ligjshmërisë urdhëron që të akuzuarit të mos i jepet një masë dënimi më e rëndë sesa ajo e parashikuar për veprën penale për të cilën ai është njohur fajtor (*shih Gabarri Morenr. kundër Spanjës, §§ 22-34*).

15. Gjithashtu, Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se ajo ka në kompetencën e saj vlerësimin nëse gjykatat e sistemit gjyqësor kanë respektuar të drejtat e palëve në gjykim për një proces të rregullt ligjor dhe nëse ato u kanë dhënë kuptimin e duhur të drejtave kushtetuese që duhen respektuar në procesin e shqyrtimit të çështjes. Gjykata nuk mund të bëjë vlerësim të provave, interpretim të ligjit dhe as të përcaktojë mënyrën e zgjidhjes së çështjes, sepse këto të fundit hyjnë në sferën e kompetencave të gjykatave të juridiksionit të zakonshëm (*shih vendimet nr. 63, datë 20.11.2023; nr. 34, datë 17.11.2022 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Në rastin konkret, referuar materialeve të dosjes gjyqësore, Kolegji konstaton se përpara fillimit të shqyrtimit gjyqësor, mbrojtësi i zgjedhur nga kërkuesi me prokurë të posaçme ka kërkuar që për kërkuesin të procedohej me gjykim të shkurtuar sipas nenit 403 të KPP-së, si dhe çështja e tij të ndahej nga ajo e të bashkëpandehurit tjetër në rrethanat kur ky i fundit ka kërkuar të procedohej me gjykim të zakonshëm. Pasi ka marrë mendimin e prokurorit, që është shprehur kundër kërkesave të kërkuesit me argumentin se çështja nuk mund të ndahej, si dhe pasi është njohur me aktet e çështjes, gjykata e shkallës së parë ka vendosur mospranimin e kërkesave të kërkuesit, me arsyetimin se ndarja e çështjes dëmtonte vërtetimin e fakteve, duke iu referuar për këtë qëllim nenit 93 të KPP-së. Çështja është shqyrtuar me gjykim të zakonshëm, në mungesë të kërkuesit dhe në prani të mbrojtësit të zgjedhur nga ai, gjatë të cilit gjykata e shkallës së parë ka marrë provat shkresore dhe ato me dëshmitarë të kërkuara nga organi i akuzës. Nga ana tjetër, mbrojtësi i kërkuesit nuk ka

kërkuar marrjen e ndonjë prove. Në përfundim të gjykimit, gjykata e shkallës së parë i ka dhënë faktit penal të provuar një përcaktim juridik, të ndryshëm nga ai i bërë nga prokurori. Sipas gjykatës, mbështetur në faktet e provuara në gjykim, referuar edhe vendimit unifikues të Gjykatës së Lartë nr. 3/2015, kërkuesi nuk ka konsumuar veprën penale “Vjedhja e kryer duke shpërdoruar detyrën”, të parashikuar nga neni 135 i KP-së, por veprën penale “Vjedhja e bankave dhe arkave të kursimit” në rrethana cilësuese, të parashikuar nga neni 136, paragrafi i dytë, i KP-së, e cila përthith edhe dy veprat e tjera penale që ai akuzohet, “Falsifikimi i dokumenteve” dhe “Falsifikimit kompjuterik”.

17. Në ankimin e tij kundër vendimit të gjykatës së shkallës së parë, kërkuesi ka ngritur pretendime edhe në lidhje me refuzimin e kërkesës së tij për gjykim të shkurtuar. Këtë pretendim gjykata e apelit e ka gjetur të pabazuar, duke arsyetuar se nuk mund të vendoset gjykimi i shkurtuar për njërin të bashkëpandehur dhe të bëhet veçimi i çështjes, për shkak se nuk ndodhemi në asnjë prej rasteve të parashikuara nga neni 93 i KPP-së. Ndarja e çështjeve do të dëmtonte vërtetimin e fakteve, pasi për disa episode këto fakte kanë qenë të lidhura për të dy të pandehurit, të cilët kanë pasur të njëjtat akuza, si dhe faktet kriminale kanë qenë produkt i veprimit ose mosveprimit të tyre, të cilat vetëm pas analizës në tërësi të provave të marra dhe të shqyrtuara gjatë hetimit gjyqësor, kanë përcaktuar veprat penale të konsumuara nga secili i pandehur (*shih faqen 15 të vendimit të Gjykatës së Apelit Shkodër*).

18. Kërkuesi e ka ngritur këtë pretendim edhe në rekurs, për të cilin Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e tij. Në lidhje me pretendimin në fjalë të kërkuesit, Kolegji Penal ka arsyetuar se në rastet kur i pandehuri ka bërë kërkesë për procedimin me gjykim të shkurtuar, është gjykata ajo që, pasi verifikon aktet, çmon nëse çështja mund të zgjidhet në gjendjen që ato janë. Sipas tij, refuzimi i kërkesës së kërkuesit është në përputhje me jurisprudencën kushtetuese, në të cilën është theksuar se: “... ndonëse, gjatë gjykimit të zakonshëm, është kompetencë ekskluzive e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm të bëjnë ndryshimin e cilësimit juridik të veprës penale, në gjykimet e posaçme, siç konsiderohet dhe gjykimi i shkurtuar, kjo e drejtë duhet të ushtrohet në përputhje me veçoritë e këtij gjykimi e, në veçanti me faktin se për të proceduar me këtë lloj gjykimi, përveç kërkesës së të pandehurit kërkohet detyrimisht edhe vendimi/miratimi i gjyqtarit (*shih paragrafin 18 të këtij vendimi*). E thënë ndryshe, gjyqtari në momentin e marrjes së vendimit, në lidhje me pranimin ose jo të kërkesës për gjykim të shkurtuar të të pandehurit, duhet të udhëhiqet jo vetëm nga parimi i ekonomisë gjyqësore (*shih paragrafin 19 të këtij vendimi*), por duhet të vendosë, kryesisht, në përputhje me parimin e drejtësisë efektive. Kjo do të thotë që ai, ndër të tjera, duhet të marrë në konsideratë edhe cilësimin juridik të veprës penale të përcaktuar nga prokurori. Si pasojë, nëse ka dyshime mbi këtë cilësim, ky element mjafton që

gjqytari të rrëzojë kërkesën e të pandehurit për të proceduar me gjykim të posaçëm dhe të vazhdojë gjykimin me procedurën e zakonshme duke respektuar kështu të gjitha parimet e procesit të rregullt ligjor, si kontradiktoriteti, e drejta e mbrojtjes etj. (shih vendimin nr. 4, datë 10.02.2012 të Gjykatës Kushtetuese)”. Në rastin konkret, sipas Kolegjit Penal, pavarësisht kërkesës së të pandehurit (kërkuesit) për gjykim të shkurtuar, gjykata, me të drejtë, ka mbajtur në konsideratë cilësimin juridik të veprës penale të përcaktuar nga prokurori, për të cilën nuk ka qenë e bindur, çfarë është vërtetuar në përfundim të shqyrtimit gjyqësor/gjykimit, ku është provuar se ai me veprimet e kryera ka konsumuar veprën penale të parashikuar nga neni 136, paragrafi i dytë, i KP-së, për të cilën dhe është dënua, vepër kjo e ndryshme nga ato të përcaktuara nga prokurori në kërkesën për gjykim (shih paragrafët 18-19 të vendimit të Gjykatës së Lartë).

19. Sipas jurisprudencës së Gjykatës, gjykimi i shkurtuar, për nga karakteristikat e tij, hyn në kategorinë e gjykimeve të posaçme. Gjykata është shprehur se neni 404 i KPP-së (sipas përmbajtjes në kohën e gjykimit të çështjes në shqyrtim) disponon se gjykata e shqyrton kërkesën për gjykim të shkurtuar përpara se të fillojë shqyrtimi gjyqësor dhe kur çmon se çështja mund të zgjidhet në gjendjen që janë aktet, vendos të pranojë gjykimin e shkurtuar. Në të kundërt, ajo e refuzon kërkesën dhe vazhdon me gjykim të zakonshëm. Kur i pandehuri ka bërë kërkesë që të procedohet me këtë lloj gjykimi, nëse gjykata e zakonshme çmon se çështja mund të zgjidhet në gjendjen që janë aktet, pa iu nënshtruar provat debatit gjyqësor dhe pa marrë prova të reja, vlerësim i cili konsiston në bindjen e brendshme të gjyqtarit, vendos gjykimin e shkurtuar. Pra, gjykimi i shkurtuar nuk realizohet automatikisht vetëm me kërkesën e të pandehurit, por kërkon edhe miratimin e gjyqtarit, i cili nëse ka dyshime për këtë vlerësim, kjo mjafton që ai të rrëzojë kërkesën e të pandehurit për të proceduar me gjykim të posaçëm dhe të vazhdojë gjykimin me procedurën e zakonshme, duke respektuar parimet e procesit të rregullt ligjor. Po kështu, sipas vendimit unifikues nr.2/2003 të Gjykatës së Lartë, gjykimi i shkurtuar ka vlerë për ekonomi gjyqësore, sepse thjeshton dhe shkurton procedurat, rrit shpejtësinë dhe efektivitetin e gjykimit dhe sjell si pasojë një përfitim për të pandehurin në uljen në 1/3-ën e masës së dënimit dhe mosaplikimin e dënimit me burgim të përjetshëm. Ky përfitim nuk duhet kurrsesi të shkojë në dëm të dhënies së drejtësisë (shih vendimet nr. 6, datë 26.02.2013; nr. 14, datë 26.03.2012; nr. 4, datë 10.01.2012 të Gjykatës Kushtetuese).

20. Ndërkohë, sipas dispozitave procedurale në fuqi në momentin e gjykimit të çështjes së kërkuesit, konkretisht nenit 93 të KPP-së, ndarja e çështjeve vendoset, edhe kryesisht, vetëm kur nuk dëmtohet vërtetimi i fakteve, në këto raste: a) kur për një a më shumë të pandehur ose për një a më shumë akuza është vendosur pezullimi i procedimit; b)

kur një a më shumë të pandehur nuk janë paraqitur në gjyq për shkak të pavlefshmërisë së aktit të thirrjes, të padijenisë pa faj për aktin e thirrjes ose për shkak të pengesave të ligjshme; c) kur një a më shumë mbrojtës nuk janë paraqitur në gjyq për shkak të moslajmërimit ose për shkak të pengesave të ligjshme; ç) kur për një a më shumë të pandehur ose për një a më shumë akuza hetimi gjyqësor është i plotë, kurse për të pandehurit e tjerë ose për akuzat e tjera është e nevojshme të kryhen veprime të tjera. Përveç rasteve të parashikuara nga paragrafi 1 ndarja mund të vendoset edhe me marrëveshje të palëve, kur gjykata e çmon të dobishme për qëllimet e shpejtësisë së gjykimit.

21. Në vështrim të sa më sipër, referuar pretendimit të kërkuesit se gjykatat në vendimet e tyre nuk kanë treguar ndonjë shkronjë të nenit 93 të KPP-së, Kolegji vëren se në rastin e kërkuesit gjykatat kanë vlerësuar se nuk ka qenë asnjë prej rasteve për ndarjen e çështjes, sipas kësaj dispozite. Ndërkohë, konstatohet se ka qenë kërkuesi ai që duhet të argumentonte përpara gjykatave ekzistencën e ndonjërit prej tyre. Pra, në këtë rast, ka qenë kërkuesi ai që duhej vërtetonte se ndodhej në një nga rastet e parashikuara nga neni 93 i KPP-së dhe jo gjykatat. Në vendimin unifikues nr. 2/2003, Gjykata e Lartë është shprehur se në një gjykim me disa të pandehur nuk mund të procedohet për disa me gjykim të posaçëm dhe për të tjerët me gjykim të zakonshëm, ndërkohë që vetëm në rastin kur në kushtet e nenit 93 të KPP-së vendoset ndarja e çështjes, mund të lejohet gjykimi i shkurtuar për të pandehurit që e kanë kërkuar një gjykim të tillë dhe çështja të veçohet për të pandehurit e tjerë që kërkojnë gjykimin e zakonshëm.

22. Për rrjedhojë, Kolegji evidenton se, sikundër kanë pranuar edhe gjykata e apelit edhe Gjykata e Lartë, procedura e shqyrtimit gjyqësor të çështjes nga gjykata e shkallës së parë, si gjykim i zakonshëm, ka qenë e domosdoshme, procedurë e ndjekur kjo që, me të drejtë, ka passjellë mospërfitimin nga kërkuesi të uljes së 1/3-ës të masës së dënimit të caktuar ndaj tij. Në këtë kuptim, Kolegji arrin në përfundimin se gjykatat në vendimmarrjen e tyre kanë vepruar në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe me praktikën gjyqësore. Vlerësimi që kanë bërë gjykatat e juridiksionit të zakonshëm në rastin e kërkuesit nuk rezulton të jetë arbitrar. Dënimi i dhënë ndaj është i parashikuar nga legjislacioni penal dhe masa e dënimit e cila i është dhënë nuk është një masë dënimi më e rëndë sesa ajo e parashikuar për veprën penale për të cilën ai është shpallur fajtor.

23. Gjithashtu, rezulton se Gjykata e Lartë, pasi ka marrë në shqyrtim edhe pretendimin e paraqitur në rekurs nga kërkuesi në lidhje me gjykimin e shkurtuar, e ka gjetur atë haptazi të pabazuar. Në ushtrim të rolit të saj si gjykatë ligji, ajo ka verifikuar këtë pretendim të ngritur në rekurs, ku përmes argumenteve përkatëse të parashtruara në këtë drejtim ka arritur në përfundimin se gjykatat më të ulëta kanë vepruar në respektim të ligjit,

praktikës unifikuese të saj dhe jurisprudencës kushtetuese. Vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë plotëson të gjitha elementet e vendosura nga jurisprudenca kushtetuese për arsyetimin e tij. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkuarit për cenimin e procesit të rregullt ligjor, në aspekt të cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor të lidhur me parimet e mosdënimit pa ligj dhe të sigurisë juridike, është haptazi i pabazuar, qoftë për sa i përket formës, qoftë për sa i përket edhe përmbajtjes.

24. Në përfundim, Kolegji vlerëson se kërkesa nuk plotëson kriteret ligjore për pranimin e saj për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronjat “e” dhe “e”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.